

## I PRIEDAS

**Orientacinis pranešimo apie teises pavyzdys**

Šio pavyzdžio tikslas – padėti nacionalinėms valdžios institucijoms rengti savo pranešimą apie teises nacionaliniu lygiu. Valstybės narės neprivalo naudoti šio pavyzdžio. Rengdamos savo pranešimą apie teises, valstybės narės gali taisyti šį pavyzdį, kad jis atitiktų jų nacionalines taisykles, ir pridėti papildomos naudingos informacijos. Valstybių narių pranešimas apie teises įteikiamas suėmimo arba sulaikymo metu. Vis dėlto tai nereikia, kad vykstant baudžiamajam procesui valstybės narės negali įtariamiesiems arba kaltinamiesiems teikti informacijos raštu kitomis aplinkybėmis.

Kai esate sulaikytas arba suimtas, Jūs turite šias teises:

**A. ADVOKATO PAGALBA IR (ARBA) TEISĖ GAUTI TEISINĘ PAGALBĄ**

Jūs turite teisę konfidencialiai pasitarti su advokatu. Advokatas turi būti nepriklausomas nuo policijos. Jūs galite prašyti policijos pagalbos, kad Jums padėtų susisiekti su advokatu. Tam tikrais atvejais pagalba gali būti suteikta nemokamai. Norėdami gauti papildomos informacijos, kreipkitės į policiją.

**B. INFORMACIJA APIE KALTINIMUS**

Jūs turite teisę žinoti, kodėl buvote suimtas arba sulaikytas ir kuo esate įtariamasis ar kaltinamas.

**C. VERTIMAS ŽODŽIU IR RAŠTU**

Jei nekalbate policijos ar kitų kompetentingų valdžios institucijų kalba arba jos nesuprantate, Jūs turite teisę į nemokamą vertėjo žodžiu pagalbą. Vertėjas žodžiu Jums gali padėti susikalbėti su advokatu ir jis privalo užtikrinti Jūsų pokalbio turinio konfidencialumą. Jūs turite teisę į tai, kad Jums būtų išverstos bent svarbios pagrindinių dokumentų dalys, įskaitant visas teismo nutartis dėl Jūsų suėmimo ar kardomojo kalinimo, visus kaltinimus ir kaltinamuosius aktus bei nuosprendžius. Kai kuriomis aplinkybėmis šie dokumentai gali būti išversti žodžiu arba pateikta jų santrauka.

**D. TEISĖ TYLĖTI**

Kai Jus apklausia policija arba kitos kompetentingos valdžios institucijos, neprivalote atsakyti į klausimus apie inkriminuojamą nusikalstamą veiką. Jūs turėtumėte prašyti advokato padėti Jums nuspręsti dėl šio klausimo.

**E. GALIMYBĖ SUSIPAŽINTI SU DOKUMENTAIS**

Suėmimo ir sulaikymo metu Jūs (arba Jūsų advokatas) turite teisę susipažinti su pagrindiniais dokumentais, kurių reikia užginčyti suėmimą arba sulaikymą. Jei Jūsų byla bus nagrinėjama teisme, Jūs (arba Jūsų advokatas) turėsite teisę susipažinti su Jus kaltinančiais arba išteisinančiais daiktiniais įrodymais.

**F. KITO ASMENS INFORMAVIMAS APIE SUĖMIMĄ AR SULAIKYMĄ ARBA KONSULINIŲ ĮSTAIGŲ ARBA AMBASADOS INFORMAVIMAS**

Suėmimo arba sulaikymo metu Jūs turėtumėte pranešti policijai, ar norėtumėte ką nors, pavyzdžiui, šeimos narį arba darbdavį, informuoti apie savo sulaikymą. Tam tikrais atvejais Jūsų teisė informuoti kitus asmenis apie savo sulaikymą gali būti laikinai apribota. Tokiais atvejais policija Jus apie tai informuos.

Jei esate užsienietis, praneškite policijai, ar norite apie savo sulaikymą pranešti konsulinei įstaigai arba ambasadai. Taip pat prašome pranešti policijai, ar norite susisiekti su savo konsulinės įstaigos arba ambasados pareigūnu.

**G. SKUBI MEDICININĖ PAGALBA**

Suėmimo arba sulaikymo metu Jūs turite teisę į skubią medicininę pagalbą. Prašome pranešti policijai, ar Jums reikės tokios pagalbos.

**H. LAISVĖS ATĖMIMO TRUKMĖ**

Po suėmimo iš Jūsų gali būti atimta laisvė arba Jūs galite būti sulaikytas ne ilgesniam kaip ... [įrašykite taikomą valandų (dienų) skaičių] laikotarpiui. Pasibaigus tam laikotarpiui, Jūs turite būti paleistas arba išklaustas teisėjo, kuris priims sprendimą dėl Jūsų tolesnio sulaikymo. Paprašykite advokato arba teisėjo informacijos apie galimybę užginčyti suėmimą, persvarstyti sprendimą dėl sulaikymo arba prašyti sąlyginio paleidimo.